Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U000429

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 05-02-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Якоб Євгеній Йосипович

2. Yevhenii Y. Yakob

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 292

Назва наукової спеціальності: Міжнародні економічні відносини

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Міжнародні економічні відносини

Дата захисту: 24-03-2025

Спеціальність за освітою: Міжнародні економічні відносини

Місце роботи здобувача: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, буд. 46, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 7689

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, буд. 46, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, буд. 46, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.51.65, 72.01.30

Тема дисертації:

1. Глобальна парадигма розвитку електронної торгівлі. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису
2. Global Paradigm of E-Commerce Development. – Qualification research work as a manuscript

Реферат/анотація:

1. Дисертаційне дослідження присвячено поглибленню теоретичних та практичних аспектів формування сучасної глобальної парадигми розвитку електронної торгівлі. Метою даної дисертаційної роботи є визначення концептуальних засад, факторів та ефектів розвитку електронної торгівлі у глобальному торговельному просторі, а також обґрунтування стратегічних перспектив розвитку цифрового ринку України в контексті її інтеграції в європейський та глобальний цифровий простір. Запропоновано ієрархічну конструкцію функціонування електронної торгівлі в епоху діджиталізації, де цифрову торгівлю визначено як вищий рівень розвитку міжнародної торгівлі. Концептуалізовано визначення цифрової торгівлі як поглибленої і розширеної форми електронної торгівлі, яка розвивається як новітній етап розвитку електронної торгівлі та транскордонної електронної комерції. Трансформація класичної електронної торгівлі в цифрову торгівлю обумовлена скороченням трансакційних витрат і витрат на координацію

міжнародної торгівлі, а також значним падінням витрат на обмін ідеями через передачу даних або інформації. Обґрунтовано, що ключовими факторами, які визначатимуть подальший розвиток і трансформацію міжнародної електронної торгівлі, виступатимуть подальший розвиток і впровадження цифрових технологій та якість двосторонньої та багатосторонньої кооперації у сфері торгової політики, в тому числі введення нових видів заборон цифрової торгівлі. Систематизовано канали впливу цифрових технологій на міжнародну електронну торгівлю, до яких віднесено: наявність ресурсів; технологічний прогрес у сфері зв'язку; фактор попиту. Ідентифіковано, що Четверта промислова революція, яка характеризується швидким темпом технологічних змін, цифровою трансформацією та використанням інноваційних технологій та функціонує на принципах інтероперабельності, віртуалізації, децентралізації, функціонування у реальному часі, сервісної орієнтації, та модульності, здійснює трансформаційний вплив на розвиток міжнародної торгівлі. Проаналізовано роль асинхронної диспозиції при здійсненні електронної торгівлі в досягненні успіху на глобальному цифровому ринку в умовах геоекономічної турбулентності. Доведено наявність тісного взаємозв'язку між рівнем розвитку країни і стабільністю ІТ-торгівлі і виявлено, як ця залежність впливає на обсяги та динаміку міжнародної торгівлі цифровими послугами. Країни з різними рівнями розвитку демонструють різну динаміку у сфері цифрової торгівлі, що може мати значущий вплив на економічну нерівність та глобальний економічний дисбаланс. Встановлено, що цифрові технології змінюють парадигму торгівлі, сприяючи розвитку електронної комерції та цифрових послуг. Встановлено збільшення масштабів і швидкості цифрової торгівлі, зростання обсягу цифрових замовлень, розвиток «розумних» товарів, а також важливість цифрового підключення для зниження торговельних витрат. Висвітлено проблеми, пов'язані з національним регулюванням цифрової торгівлі, які можуть ускладнити доступ до нових можливостей для споживачів і підприємств. Визначено, що цифрова торгівля стала ключовим інструментом у подоланні негативних наслідків пандемії та сприяла відновленню міжнародної торгівлі в післяпандемійний період. Висвітлено роль цифрових технологій у прискоренні процесу цифрової трансформації в різних галузях економіки після 2020 р., що може привести до більшого успіху, особливо в розвинених країнах. Розроблено регресійні моделі, які дозволяють оцінити диференційований вплив рівня розвитку електронного урядування (E-government) та цифрової інфраструктури на електронну торгівлю (експорт продукції у сфері інформаційно-комунікаційних технологій) окремих країн світу. Результати показали, що на фоні домінуючого впливу чинника залучення персоналу в сектор інформаційно-комунікаційних технологій також істотну позитивну роль у зростанні електронної торгівлі відіграє розвиток електронного урядування країн та їх цифрової інфраструктури, яка оцінена швидкістю фіксованого (широкосмугового) та мобільного трафіку. Досліджено аспекти розвитку цифрової торгівлі між Україною та ЄС в умовах російсько-української війни та потенціал розвитку цифрової торгівлі України в умовах інтеграції до цифрового союзу ЄС. Доведено необхідність внесення значних змін у регуляторну базу України для узгодження її з положеннями Єдиного цифрового ринку ЄС, включаючи аспекти законодавства, інфраструктури, кадрового потенціалу та захисту персональних даних. Ключові слова: електронна торгівля, електронна комерція, он-лайн продажі, електронні покупки, інформаційно-комунікаційні технології, інтернет-користувачі, цифрове середовище, цифрова торгівля, цифровізація, міжнародна торгівля, глобальні ланцюжки створення вартості, пропозиція, попит, міжнародна конкуренція, міжнародна конкурентоспроможність, міжнародні економічні відносини, глобальний торговельний простір, глобалізація.

2. This thesis focuses on the in-depth exploration of theoretical and practical aspects surrounding the development of the modern global paradigm for e-commerce. The thesis aims to establish the conceptual principles, factors, and effects that drive the development of e-commerce in the global trade space and to substantiate strategic prospects for the growth of Ukraine's digital market within the context of its integration into the European and global digital space. This research proposes a hierarchical model of e-commerce operations within the digitalization era, identifying digital trade as the advanced stage in international trade evolution. Digital trade is conceptualized as an expanded and enhanced form of e-commerce, marking the latest e-commerce and cross-border electronic commerce developments. The transition from traditional e-commerce to digital trade is attributed to reduced transaction and coordination costs in international trade, along with the significant drop in

the cost of exchanging ideas through the transfer of data or information. The research substantiates that the critical factors determining further development and transformation of international e-commerce include advancements in digital technologies and the quality of bilateral and multilateral cooperation in trade policy, including the introduction of new restrictions specific to digital trade. It systematizes channels of digital technology influence on international e-commerce, encompassing resource availability, technological progress in communications, and demand factors. The Fourth Industrial Revolution, marked by rapid technological advancements, digital transformation, and the adoption of innovative technologies based on interoperability, virtualization, decentralization, real-time functionality, service orientation, and modularity, is identified as having a transformative impact on the development of international trade. The analysis highlights the role of asynchronous disposition in achieving success in the global digital market amid geo-economic turbulence. A strong relationship between a country's development level and the stability of its IT trade sector is demonstrated, showing how this dependency influences the scale and dynamics of international digital services trade. Countries at different development stages display distinct digital trade dynamics, which can significantly impact economic inequality and contribute to global economic imbalances. The research illustrates how digital technologies are reshaping the trade paradigm by driving the expansion of e-commerce and digital services. It demonstrates a growth in both the scale and speed of digital trade, an increase in digital order volumes, the development of "smart" products, and the crucial role of digital connectivity in lowering trade costs. Additionally, it highlights challenges in national digital trade regulations that may restrict consumer and business access to emerging opportunities. The study finds that digital trade has become essential in alleviating the adverse effects of the pandemic, aiding the recovery of international trade in the post-pandemic period. It discusses the role of digital technologies in accelerating digital transformation across diverse economic sectors since 2020, potentially fostering greater success, particularly in developed countries. Regression models are constructed to evaluate the varied effects of e-government and digital infrastructure on e-commerce, particularly ICT exports, across different countries. The findings indicate that, in addition to the predominant influence of ICT sector workforce participation, the development of e-government and the quality of digital infrastructure—measured by fixed broadband and mobile traffic speeds—significantly contribute to the growth of e-commerce. The study examines the development of digital trade between Ukraine and the EU amidst the Russia-Ukraine war. It assesses Ukraine's potential for growth in digital trade within the framework of EU digital market integration. The study underscores the need for substantial regulatory adjustments in Ukraine to align with EU Digital Single Market standards, covering legislation, infrastructure, workforce capacity, and personal data protection. Keywords: e-trading, digital technologies, digital econome, digital trade, digitalization, international trade, online sales, export, import, competition, competitiveness, globalization.

Державний реєстраційний номер ДіР: 0120U100386

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Якоб Є. Й., Заяць О. І. Найбільші ринки електронної торгівлі в глобальному господарстві. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2023. № 47. С. 30-35. DOI: https://doi.org/10.32782/2413-9971/2023-47-6
- 2. Якоб Є. Й. Проблеми розвитку міжнародної електронної торгівлі. Економіка та суспільство. 2023. № 54. С. 15-20. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-32

- 3. Якоб Є. Й., Заяць О. І. Пандемії КОВІД-19 як період розвитку електронної торгівлі. Економічний простір. 2024. № 191. С. 459-464. DOI: https://doi.org/10.32782/2224-6282/192-2
- 4. Якоб Є. Й. Концепція електронної торгівлі в сучасній міжнародній економічній науці. Цифрова економіка та економічна безпека. 2024. № 1(10). С. 164-168. DOI: https://doi.org/10.32782/dees.10-29
- 5. Якоб Є. Й., Заяць О. І. Цифрова торгівля як новий економічний підхід до діджиталізації торговельного сектору. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2024. № 51. С. 34-40. DOI: https://doi.org/10.32782/2413-9971/2024-51-5

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами: 0120U100386

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Заяць Олена Іванівна

2. Olena I. Zayats

Кваліфікація: д. е. н., доцент, 08.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9904-8706

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, буд. 46, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мулеса Оксана Юріївна

2. Oksana Y. Mulesa

Кваліфікація: д. т. н., професор, 05.13.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6117-5846

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, буд. 46, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Резнікова Наталія Володимирівна

2. Nataliia V. Reznikova

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2570-869X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кут Марія Олександрівна

2. Mariia O. Kut

Кваліфікація: к.е.н., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0007-2782-683X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Цалан Мирослава Іванівна

2. Myroslava I. Tsalan

Кваліфікація: д.е.н., доцент, 08.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1878-1346

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, буд. 46, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кушнір Наталія Олексіївна

2. Nataliia O. Kushnir

Кваліфікація: к.е.н., доцент, 08.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2074-2506

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, буд. 46, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Король Марина Михайлівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Король Марина Михайлівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Сабов Вікторія Іванівна
Реєстратор	УкрІНТЕІ

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна